

(Ел паис)



Пет енглеских војника гине у Авганистану од руку локалног полицајца у сред белог дана, и у близини њихове касарне. Убица је био убачен у полицију и плаћен од стране нарко-талибана, нове неформалне авганистанске војске, која на колена баца супер-технолошку војску Америке и војске свих њених савезника. Ради се о тужно познатом сценарију, који се већ годинама игра на другој страни света, у Колумбији, где је joint-venture између барона кокаина и гериле FARC, претворио велики део те земље у нарко-архипелаг. Ни интервенције армије, ни присилно уништавање поља коке, ни дипломатија, чак ни давање дела земље (Деспехе) FARC-у у замену за прекид ватре, ни једна од тих стратегија није нанела штету производњи наркотика. Кокаин се и даље производи у Колумбији, извози се, и ми га конзумирамо. Од тако добијеног прихода купују се политичари, оружје и респект, и тако се постиже да ни влада, ни снаге реда нису те које су битне у земљи, већ онај ко управља трговином наркотицима.

Као у Колумбији, и у Авганистану постоји ризик да се рат изгуби због недостатка адекватне тактике, због ad hoc стратегија против непријатеља који се sui generis управо храни нашом слабашћу, употребом дроге. Светска производња хероина остварује годишње 65 милијарди долара (више од 43 милијарде евра), што је једнако 4 хиљаде тона опијума, од чега се готово 60% конзумира у Европи и у САД. Авганистан задовољава 90% те потражње, и чини мало или ништа да спречи да хероин стигне до наших градова. Авганистанске снаге реда спрече годишње скромних 2% шверца наркотика, наспрам 20% у Колумбији.

Погрешно је сматрати талибане као армију дроњаваца и терориста. Осам година после њиховог пораза, налазимо се наспрам новог непријатеља, без сумње препреденог, који се обогатио када је постао део индустрије дроге за коју је интимно везан. »Упознај свог непријатеља«, говорио је Сун Цу у „Вештини ратовања“, ту максимуму би требало да чувамо као највеће благо. Метаморфоза талибана је изменила значење рата.

Погрешно је борити се само зато да Ал Каида поново не уђе у Авганистан, није то права

опасност за Запад. Треба се више плашити консолидације власти талибана у једној нарко-држави, феномену који би тежио ка производњи и извозу опијума са поражавајућим последицама по нас. Организовани криминал само то и чека како би могао да продаје хероин и мета-анфетамин по цени прихватљивој на сваком ћошку западних метропола.

Просто је апсурдно и опасно мислити да ће талибани опет бити лакеји Осаме Бин Ладена. Они су данас већ интегрални део економије хероина, која је према ОНУ, од 2006. па надаље, годишње остваривала приход између 200 и 400 милиона долара, довољна сума да би се супротставило најмоћнијим војскама света.

Данас се следбеници муле Омара не боре да би заштитили Ал Каиду, већ да би одбранили изворе свог изненадног богатства. Шверц наркотицима им је пружио економски легитимитет какав талибански режим никада није имао. Све до 2001. ISI (пакистанска обавештајна служба), плаћала је државне службенике у Кандахару, јер то влада себи није могла да приушти. Биланс режима муле Омара, био је мање компелксан него рачун из радње; осим скромне производње опијума, коју су талибани толерисали и процењивали, приход се остваривао и од закупа за тренажне кампове Ал Каиде, и од такси за шверц. У то доба могли су да буду сматрани као војска дроњаваца. Али, данас је ситуација сасвим другачија.

Један тајни извештај Пентагона који је прошлог лета навео The Washington Post, држи да талибани добијају проценат из сваке фазе производње дроге, од сејања мака па до извоза хероина. Намећу таксе чак и за увоз хемијских средстава неопходних за рад локалних лабораторија у којима се стварају опијум и хероин. То чине зато што су уствари они ти који су створили услове за развој те индустрије. Узгајивачи, локални господари дроге, шверцери, и сва она криминална булумента која у Централној Азији живи од нарко шверца, ово савршено добро зна, и захвална је због тога и никоме не пада на памет да не плати таксу. Тако је армија талибана уклонила све препреке за шверц дроге. Последњи извештај ОНУ о производњи опијума, управо говори о корелацији између ове производње и територијалног освајања талибана у Авганистану.

За разлику од FARC-а, који се увек држао по страни од трговине дрогом, талибани имају велики утицај на индустрију опијума. Они се понашају попут хероинског картела у Централној Азији, услед тога многи су уверени да ће убрзо доћи до нове метаморфозе. Од 2006. водили су трансформацију земље од произвођача опијума у извозника хероина. По мишљењу стручњака ОНУ, тиме су постали ортаци у послу неких сегмената локалног организованог криминала. Овај joint-venture је финансирао ширење лабораторија за

производњу хероина на територијама које они контролишу. Авганистан ће убрзо извозити још више хероина и опијума. То је без сумње циљ талибана, од тренутка кад почну да зарађују још више ако уведу таксе и на финални производ, хероин, који је скупњи од самог мака. А да се не говори о таксама над целом индустријом која гравитира око хероина. Ради се о цифри која је 2007. износила 3 милијарде долара, а која у наредним годинама лако може да се удвостручи.

Под ватром снага алијансе, талибани су за осам година научили да се служе богатством своје земље, засадима мака, да би поново освојили територије које су изгубили крајем 2001. године. То је изразито негативан биланс за Запад. Али, сличности са понашањем FARC-а из осамдесетих година, за чије постојање талибани једва да знају, не завршава се овде. Постојање ове моћне индустрије наркотика у Авганистану, дестабилизује и суседне земље. Као упозорење нека послужи Мексико, земља која не производи кокаин, али која се претворила у неуралгичну тачку дистрибуције дроге која потиче из Колумбије. Колумбијски картел сада само извезе у Мексико, и одатле узме своју зараду. За растурање кокаина по свету, стара се мексички криминал.

Нарко-талибани развијају сличан модел, јер све више извозе у суседне земље, Иран, Пакистан, Русија и централно-азијске републике, и на тај начин узимају своју зараду преко локалних криминалних организација. Тенденција је да те нације постану велики потрошачи и да се тако дели плен. У Русији, кроз коју пролази највећи део хероина упућеног у Европу, већ се конзумира 75 до 80 тона годишње. То нам потврђује број зависника и серопозитивних у овом региону, који је у јасном порасту. Према изворима из Москве, сваке године више Руса умре од дроге (близу 400 хиљада људи), него што је то било у току рата у Авганистану осамдесетих година.

Трговина наркотицима такође финансира друге наоружане групе којима су авганистански талибани инспирација; међу овима, посебно су опасни пакистански талибани, банде које своје базе имају у Визиристану, а које хоће да сруше владу у Карачију.

То је језиви сценарио који је створила индустрија хероина у Авганистану. Да би се уништили авганистански нарко-ратници, нису довољне најмоћније војске света, већ је неопходна светска стратегија како би се пресекао савез између терора и криминала, веза коју међу нама зовемо – дрога.

## Талибанска нарко-држава

Пише: Лорета Наполеони  
петак, 20 новембар 2009 12:59

---

*Превео Бранислав Ђорђевић*